

IN MEMORIAM VIEȚI TRECUTE LA MUZEU SAU „OPT, DOAMNE, ȘI TOȚI OPT”*

IONEL BEJENARU**

3 decembrie 1977 rămâne data (re)deschiderii Muzeului Județean Botoșani, în actualul spațiu, situat pe strada Unirii, nr 15, din municipiul reședință de județ. Mai exact, a Secției de Istorie-Arheologie. Evocarea colegilor care nu mai sunt, adevărate personalități muzeale, prin faptele lor, mai mult sau mai puțin cunoscute publicului larg, mai mari sau mai mici, cu nota de pioșenie cuvenită este, totodată, un act de suflet, de trăire prietenească și colegială.

Nu o facem având o cronologie strictă a dispariției lor, așa că începem cu **Lucian Valea**, fiu adoptiv al Botoșanilor, scriitor fecund, venind dintr-o epocă interbelică, animator al vieții scriitoricești botoșănene și nu numai. Nonconformist din fire, nicidecum ”potolit” în urma a patru ani ”executați” la Canal, deveniți într-un târziu, ”vechime în câmpul muncii”, prinzând bine la calcularea pensiei, Lucian Valea era aici la Botoșani un veritabil mentor în ale scrisului pentru o sumedenie de botoșăneni - Gellu Dorian, Constantin Dracsin, Constantin Bojescu, Corneliu Popel, Victor Teișanu, Valeriu Imbir, Maria Baci, Dumitru Necșanu, Corneliu Filip, Nicolae Căruntu, Elisabeta Vartic, Constanța Munteanu, Cristi Bădilă, Val Guraliuc, Val Talpalaru, Lucian Alecsa, Horațiu Ioan Lașcu, Lucia Olaru Nenati, subsemnatul, dar și pentru ceva mai vârstnicii Alexandru Bardieru, Alexandru Pleșca, Mihai Lupu, Mihai Munteanu, I.D. Marin, Mihai Marciuc, Dumitru Țiganiuc, Dumitru Ignat, Dorin Baci, și, fie-mi iertat, atâția alții. Pare, astfel, ușor de înțeles, că activitatea sa depășea cu mult ușile Muzeului botoșănean, depășea condiția de muzeograf.

S-a ilustrat în memorialistică, (și) cu prezența la mari manifestări culturale la nivelul județului Botoșani - Zilele Mihai Eminescu, N. Iorga, George Enescu, Ion Pillat -, în conducerea cenaclului literar „Mihai Eminescu”, în editarea ”Caietelor botoșănene”, din corpul revistei ”Ateneu” (Bacău), în publicistica din corpul unor periodice naționale și locale. O prezență insolită a Maestrului era aceea ”la o cafea”, într-o cofetărie sau cafenea, înconjurat de convivi, confracți în ale scrisului, cu manuscrisele prin buzunare,

---

* Articol inedit.

** Muzcograf la Muzcul Județean Botoșani.

spre a i le lectura sau încredința spre lectură și părere, caz în care se crea o atmosferă tipică de cafenea literară.

Discret, artistul plastic și muzeograful de artă **Alexandru Pleșca**, dincolo de etalarea atentă și cu mîgală a operelor pe simeze, depăna minunate amintiri cu întâmplări trăite cu apropiatii săi de idei : Donisă, Scheleti sau Sturza, la rîndu-le cochetaînd bine cu arta, cu expozițiile în materie. Și nu numai cu ei, ci și cu mai tinerii Nicolae Bădărău, Vasile Mălinaș, Marcel Mănăstireanu, Victor Foca și, cum altfel, cu Virgil Pleșca, bunul său fecior și tot artist plastic.

Ecaterina Amurăriței, filolog de formație, de o rigoare profesională impecabilă, ostenea din greu asupra "cărții vechi românești de patrimoniu", spre a construi fișe analitice de evidență, minuțioase și relevante. A reușit din plin, fișele realizate de ea putînd fi cotate ca adevărate modele, atât pentru continuatori, cât și pentru cei care vor veni. Un destin tragic avea să-i curme viața, în plină putere de muncă și maturitate de viață și creație.

Se vede treaba, același tragic destin a a acționat și în cazul altor doi colegi și prieteni, artiștii plastici - **Nicolae Cornea** și **Adrian Ciuraru**, ambii "băieți de comitet", rodnici în ceea ce au făcut, în ceea ce au creat. Ori, mereu solicitați în organizări de expoziții, în schimbările și retușurile aduse în expoziția de bază, Nicolae Cornea și Adrian Ciuraru își mai descreșteau frunțile cu colegii, și tot la câte o cafea, acolo unde mergea de minune o poantă nouă sau reactualizată, care să curgă, să placă, să bucure frumos. Lucrau și pentru sufletul lor - frumoase portrete și icoane (N. Cornea), frumoase peisaje (marine), dar și crochiuri (Adrian Ciuraru), aflate prin colecții în țară și străinătate.

Restaurator de muzeu, bun profesionist, **Vasile Buinoschi**, a lăsat în urmă lucrări cu viață lungă, cu greu de dus mai departe de către urmașii în funcție. Era din categoria celor care se dăruiau lucrurilor foarte binefăcute, distingându-se printr-un excelent spirit de colaborare, de echipă.

La laboratorul foto al Muzeului si-au făcut bine treaba **Ioan Helici** și **Nicolae Marinescu**, sufletești și pasionați de meserie până în "măduva oaselor", ca să zicem așa și să-i definim cât mai bine. Și, de subliniat, nu era tehnica artei fotografice de astăzi, facilitățile oferite de aceasta. Helici - Marinescu, maestru și ucenic, o rocadă dată de ieșirea la pensie a primului, post '90. Era acesta și artist fotograf cu prezențe la „Clopotul” local, în vechiul festival "Cîntarea României", dincolo de mai modesta activitate de a executa fotografii pentru fișe analitice de evidență, altfel treabă împărtășită și înscrisă în fișa postului. Era mîndru că sub fotografiile sale din ziar sau din expoziții figura distinct "foto Helici"!

Nicolae Marinescu, urmașul său, anterior fost șef coloană de mașini la ICIL, s-a format ca fotograf din mers. Nevoile l-au împins să-și înceteze contractul de muncă la muzeu, luînd-o spre Israel, acolo unde excesul de zel în a răspunde urgenței unui patron, domic de a-și monta o antenă pe o clădire, i-a adus o cădere în gol și o moarte nemeritată și tragică. În final, după o depunere destul de lungă la morgă străină, familia a reușit să-i repatrieze trupul neînsuflețit, fiind înmormîntat creștinește, la cimitirul "Pacea", din Botoșani.

Tangential ținem să-I pomenim și pe dr. **Corneliu Andriescu**, muzeograf șef secție la Muzeul de Științe ale Naturii Dorohoi, **Ioan Balan** și **Nicolae Ani Codreanu**, muzeografi la Muzeul Memorial "George Enescu" din Dorohoi, **Dumitru Pătrar**, contabil șef al muzeului Județean Botoșani, **Petru Păduraru** și **Haralambie Isac**, paznici în rețeaua muzeistică botoșăneană.

Sunt rânduri și gânduri despre colegi care au fost, despre trudirea lor la existența și funcționalitatea Muzeului Județean Botoșani, meritând din plin memoria noastră vie și pioșenia din cuvinte.

*

La momentul editării volumului de față, să mai consemnăm – cu regret – stingerea din viață a lui **Pentilie Atudoroaie**, fost magaziner și administrator al Muzeului Județean Botoșani. Al 9-lea, deci...

IN MEMORIAM – Des vies passées au Musée de Botoșani

(Résumé)

Mes amis et camaredes évocations dans ce text sont: Lucian Valea, Alexandru Pleșca, Ecaterina Amurăriței, Nicolae Cornea, Adrian Ciuraru, Ioan Helici, Nicolae Marinescu, Corneliu Andriescu, Ioan Balan, Nicolae Ani Codreanu, Dumitru Pătrar, Petru Păduraru et Haralambie Isac.